

lille Udbetaling i Diebliffet. For at faae denne Udbetaling strax frafkriver man sig Udsigten til en ordentlig Arv. (Afbrydelse.) Ja, „een Jugl i Gaanden er bedre end ti paa Taget“; det er ganske vist; men jeg har kun ikke mærket, at vi i den Tid, vi have været Flertal her i Thinget, have forstaaet dette Princip saaledes, at vi have taget enhver Reformlov, naar den blot har indeholdt en Smule Fremskridt. Hvis dette havde været vor Grundsetning, saa kunde vi have faaet mange Love igjennem, haade kirkelige Love og Skolelove. Hvad de to Lovforslags indre Forhold angaar, da skal jeg, naar det siges, at vi ere enige om mange Ting, bemærke, at, naar vi fra vor Side have stillet lignende Bestemmelser op som de Herrer paa den anden Side, saa maa dette ses i Sammenhæng med hele vort Lovforslag. Vi have søgt at komme til et Kompromis med de Herrer; vi have strakt os videre, end adskillige af os egentlig havde været tilbuds at gaa, men vi have til Gjengjæld forlangt, at der skulde ydes os Vederlag og Indrømmelser fra den anden Side; vore Indrømmelser have imidlertid ikke havt til Følge, at der er gjort os den alleringeste Kontraindrømmelse. Først se vi i de Herrer's Forslag, at Latin og Mathematik strammes i de lærde Skoler. Latin føres op til Afgangsexamen for Eleverne i den mathematisk-naturvidenskabelige Afdeling, og Mathematik føres paa en tilsvarende Maade op til Afgangsexamen i den sproglige Afdeling. Det er fra Fagsmænds Side sagt, at dette ganske vist maatte betragtes som en intensiv Skjærpelse. Det gjør det selvfølgetlig besværligere, naar Eleverne skulle gaa og bære paa den Stofmasse, som vedkommende Fag repræsenterer, indtil Afgangsexamen finder Sted. Dette er ogsaa erkjendt paa et andet Omraade, nemlig med Hensyn til almindelig Skolelærereksamen, hvor man har delt den Examen, der tidligere blev tagen paa een Gang, i to Afdelinger, idet man har erkjendt, at det var en Lettelse, at man kunde kaste et af Stofferne tilside og gjøre sig færdig dermed og saa fortsætte med Resten. Med Hensyn til Stilskriveri i fremmede Sprog lægge de Herrer Bægt paa, at de have forbudt Anvendelsen af latinisk Stil; men denne er jo allerede forbudt een Gang, ialtfald var det Meningen med Loven af 1871 at fjerne den fra de lærde Skoler, og den kom derind ved et administrativt Overgreb. Nuvel, dette ville de altsaa fjerne, men derfor befri de Herrer dog paa ingen Maade den lærde Skole fra Stilskriveriet i fremmede Sprog. De have ikke med os været enige i at forbyde Stiles Anvendelse ved Aarsprøverne. Enhver Skolemand vil vistnok være enig i, at det, som egentlig er de lærde Skolers Stavn, er Methodens, Maadens, hvorpaa der undervises. Vi kunne ikke ved Lovramme selve Methodens, men vi kunne tage fat

overalt, hvor Methoden har sat Udværter. Ved Aarsprøverne kunne vi ramme disse Udværter, naar de yttre sig som Stile; men det har været umuligt at faae de Herrer til at imødefomme os paa dette Punkt. Nu kunne vi jo meget godt forbyde Anvendelsen af latinisk Stil, hvor denne endnu finder Sted; men naar Lærerne og Ministeren kunne paabyde det, naar Skolerne fremdeles dyrke det latiniske Stilskriveri, og naar de examinere deres Elever deri ved Afgangsexamen, saa ser jeg ikke, hvilken Sikkerhed vi have for, at vi paa dette Punkt vinde Noget, som er værdt at tale om. Jeg er ogsaa enig i, at det kunde være rigtigt at affstaae Oldtid, men at opgive dette Sprog fra vor egen Oldtid, altsaa vort eneste nationale Sprogstof, uden Sikkerhed for, at saa ikke til Gjengjæld Interessen ifølge Forholdenes egen Udvikling skulde samle sig mere om visse gamle Sprog fra en fremmed Kultur, har jeg ikke villet være med til, thi hvad der end kan siges om Mønterne ved Oldtid, saa troer jeg dog, at det fuldt saa meget kan siges om det græske Sprog, saaledes som det nu drives i Skolerne, at det forvolder et umaadeligt Spild af Kræfter til ingen Vedens Nytte. Derimod har jeg ikke hørt saa stærke Klager over Oldtid; ialtfald hørte jeg for nogen Tid siden, at en Elev betragtede det som et Fag, der gav ham Leilighed til med et forholdsvis lidet Arbejde at opnaa gode Karakterer. Det skal være blevet noget værre siden, men Oldtid giver ikke i den Grad som Græsk Anledning til noget umaadeligt Spild af Kræfter eller lægger Forslag paa en umaadelig Tid. Uden Opgivelse af Græsk tror jeg derfor, det vil være høist uforstandigt at give Afkald paa Oldtid. Hvis vi en Gang skulle overfor Modstanden fra den lærde Skoles Side naae til at blive Græsk kvit, troer jeg, vi maa bruge Oldtid som Vederlag, og da Skolen er tjed af Oldtid, det er jo tydeligt at mærke, mener jeg, at vi kunne meget passende fastholde Kompensationspolitikken paa dette Omraade; thi naar man nu siger, at intet Andet kan gennemføres, skal jeg først erindre om, at det ikke pleier at være den Ledestjerne for vore Reformere her i Thinget: at vi saa sige, at vi kunne jo ikke faae Andet overfor Ministeren og Landstinget. Det pleier ikke at være vort Standpunkt. Dernæst vil jeg tillade mig at mene, at det slet ikke er saa ganske sikkert, at intet Andet kunde været opnaaet, men, ganske vist, naar man strax viser, at man er villig til at give Slip paa det, som man fra anden Side ønsker bort, uden paa sin Side at fastholde vort Duffe om det, vi ønske bort, saa kunne vi snart komme til det Resultat, at vi efter den Maade at forhandle paa ikke kunne naae videre. Men nu vil jeg forudsætte, at der virkelig er gode Ting i de Herrer's Lovforslag, at